

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în istorie contemporană universală

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	De Studii Internaționale și Istorie Contemporană
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	ARHEOLOGIE
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în istorie contemporană universală				Codul disciplinei		HLR1301
2.2. Titularul activităților de curs			Prof.univ.dr. Virgiliu Țărău					
2.3. Titularul activităților de seminar			Asist.dr. Marius Mureșan					
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	6	din care: 3.2. curs	3	3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	84	din care: 3.5. curs	42	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					6
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				91	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Acces la PC, internet, Teams
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Acces la PC, internet, Teams

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Asimilarea și utilizarea conceptelor specifice lumii contemporane • Utilizarea instrumentelor de cercetare socială care pot explica complexitatea evoluțiilor din lumea actuală • Capacitatea de a proiecta și implementa un proiect de cercetare • Capacitatea de a colecta, analiza și interpreta datele istorice; de a le relaționa în contexte specifice
Competențe transversale	Dezvoltarea gândirii critice • achiziția de competențe de analiză și sinteză • dezvoltarea capacităților de vorbit în public și a abilități de prezentare • Munca în echipă • Competențe digitale

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: -informații relevante cu privire la evoluția economică, politică, socială și culturală a umanității în secolul XX. - datele esențiale ale momentelor de turnură din ultimul veac: războaiele mondiale, păcile ce le-au urmat, crizele economice, războaiele civile etc -organizațiile internaționale și sistemele politice internaționale care le-au guvernat (securitatea colectivă) -tipologia și caracteristicile regimurilor politice în secolul XX -dezvoltarea științifică, culturală și tehnologică
Aptitudini	Studentul este capabil să analizeze cauzele proceselor/evenimentelor istorice în durata lungă, medie și scurtă a acestora; poate evalua sistemele politice (democratice, autocratice, totalitare) și evidențiază mecanismele de instituire, respectiv decădere a acestora; poate explica și argumenta cu privire la aspecte ale vieții sociale, culturale sau economice din secolul cel lung/scurt precum: bunăstare, depresiune, stagflație, postmodernism, subcultură, stratificare și restratificare socială etc.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru a descrie și analiza fenomene diverse petrecute în ultimul secol; poate decela tipuri de cauze și ierarhiza importanța lor în declamșarea unui fenomen istoric; are capacitatea de a lucra cu surse istorice diverse, pe suport material (scris, audio, video) pentru a întregi reconstituirile și analizele istorice; poate explica actualitatea și istoricitatea evenimentelor din trecut și prin apelul la surse de egoistorie (de la jurnale și memorii, până la interviuri de istorie orală)..

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducerea studenților în problemele și fenomenele istorice care au caracterizat secolul al XX-lea. Prezentarea și analiza pe baza literaturii de specialitate și a izvoarelor publicate, a evoluției lumii contemporane, în diversitatea manifestărilor sale: economice, sociale, culturale, tehnologice, etc. • Să cunoască, să înțeleagă, să analizeze și să explice principalele procese, fenomene și evenimente istorice din secolul XX. • Să poată acumula informațiile și aptitudinile metodologice necesare pentru a putea analiza și explica evenimentele istorice în perspectiva globală, regională și națională
7.2 Obiectivele specifice	Să dobândească capacitatea de analiză; să știe să caute bibliografia de specialitate, să elaboreze referate, recenzii și prezentări dedicate problematicii studiate. Să poată studia și explica dezvoltarea proceselor istorice în durata lor lungă sau incidentală, să poată contextualiza și structura discursiv tematici de istorie universală (politice, sociale, economice sau culturale) pe care să le poată proiecta la nivel național, regional, continental sau global. Specific, să poată:

	• Evalua sistemele politice dezvoltate pe parcursul secolului trecut, având în vedere complexitatea geografică, ideologia caracteristică, manifestările practice în procesualitate istorică. Democrațiile și forme autoritariste de guvernământ (procesul și valurile democratizării; dictaturi, regimuri conservatoare, pretoriene sau totalitare). • Războaiele și păcile ale secolului XX, traume umane și economice, mutații strategice și consecințe geopolitice. Conflicte globale (războaiele mondiale) și periferice. • Crize economice și prosperitate: de la liberalismul economic, la neoliberalism, dirijism, economie planificată și politici monetariste. Fenomenele globalizării și/sau mondializării: efecte și mutații economice, sociale, culturale și tehnologice. • Instituții și organizații internaționale cu vocație de universalitate (Societatea Națiunilor, Organizația Națiunilor Unite), sectoriale sau specializate în materie financiară (Banca Mondială, GATT, Organizația Mondială de Comerț, Fondul Monetar Internațional), culturale, guvernamentale sau neguvernamentale.
--	--

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Lumea în secolul XX: istoriografie, teorii, concepte, periodizări și caracteristici	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: secolul lung vs. secolul scurt; mutații sistemice și structurale; relativism; revoluție științifică; secularizare; extinderea statului și a statului națiune ca model politic; demografie; creștere economică etc.
2. După Marele Război: trauma conflictului global și nașterea unei noi lumi între idealuri și realități: Conferința de Pace, noua geografie politică, sistemul securității colective.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: războiul global și total; arme chimice și propagandă; cum s-au încheiat operațiunile militare; armistiții; organizarea conferinței; tratate; inovații legale și mutații pragmatic;
3. Economia mondială în perioada interbelică. Între era prosperității și marea criză economică	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: economia mondială; standard aur; era prosperității; taylorism, fordism; uzinificare; prohibiție; hiperinflație; stabilizare; planul Dawes; discrepanțele modernizării economice; cauzele crizei financiare; indicele Dow Jones; fazele, difuzarea și efectele Marii Crize Economice; soluții de ieșire din criză.
4. Regimurile politice în perioada interbelică I. Democrațiile și vulnerabilitățile lor interbelice	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: democratizare;; autoritarismele interbelice; eșecul democrației pluraliste și ascensiunea sistemelor corporatiste
5. Forme de autocrație în epoca interbelică – dictaturi și totalitarisme I	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Nașterea autocrațiilor moderne: între dictaturile militare/personale și cele totalitare; comunismul, fascismul, nazismul., ideocrație, corporatism, egalitarism, rasism, lupta de clasă etc.Studiu de caz: URSS
6. Forme de autocrație în epoca interbelică – dictaturi și	Prelegerea participativă, expunerea,	Studii de caz pe fascismele interbelice și efectele lor: Italia, Germania nazistă

totalitarisme II	exemplificarea	
7. Eșecul securității colective și <i>originile</i> celui de Al Doilea Război Mondial	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: crize internaționale: Japonia și criza Manciuriei; eșecul conferinței dezarmării; ieșirea Germaniei din Liga Națiunilor, crizele spațiului vital: Austria, Cehoslovacia, Polonia; războiul civil din Spania, aventurile Italiei în Mediterana.;
8. Fazele derulării celui de Al Doilea Război Mondial	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Blitzkrieg, Război de iarnă, război ciudat, planul Schlieffen, ocuparea vestului, frontul din mediterana, agresiunea Japoniei în Asia, Pearl Harbour, Războiul împotriva URSS, mondializarea războiului; nasterea Marii Alianțe, strategiile victoriei: economia războiului, menținerea fronturilor îndepărtate. Cuvinte cheie: fazele războiului; structurarea fronturilor și alianțelor strategice; soluții politice; dinamica echilibrelor militare; rolul economiei în războiul total; de la antisemitism la Holocaust.
9. De la un război mondial la altul, rece și global. Originile, crizele sistemice și perioada clasică a războiului rece.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: război rece; Summit-urile de la sfârșitul războiului: Ialta și Potsdam; crize sistemice: Europa de Est, Turcia, Grecia, Iran; tranziția de la suspiciune la confruntare; diplomația atomică; arena de acordurilor diplomatice: studiu de caz: Germania postbelică; războiul din Coreea, confruntările din Orientul Mijlociu, criza rachetelor din Cuba.
10. Dincolo de bipolarism. Lumea a treia și problemele legate de modernizare, decolonizare, consolidare statală	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: de la Est la Vest, regulile bipolarismului și efectele sale în paradigma globală nord-sud; Decolonizarea între mișcările de eliberare națională și devoluția imperială; fazele și spațiile decolonizării; constituirea Lumii a Treia; de la neutralitate și neafiliere la socialismul subdezvoltării
11. Era destinderii: noi forme de interacțiune internațională; începutul unei noi globalizări	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	Cuvinte cheie: destinderea; triangulațiile marilor puteri; cazuri specifice: Franța lui de Gaulle; Ostpolitik-ul german; și China; un bipolarism multilateral; cursa dezarmării: de la neproliferare la reducerea armamentelor strategice prin SALT I și II; acordurile de la Camp David și paradigma medierii în lumea a Treia
12. Sfârșitul războiului rece și noul sistem internațional		noul război rece: Iran, Afganistan și noua cursa a înarmărilor; revoluții și reforme; criza sistemului comunist; de la confruntare la gestiunea comună a securității internaționale; de la mesele rotunde (Polonia și Ungaria) la contestarea publică revoluționară a

		comunismului (RDG, Cehoslovacia, România); destrucurarea organizațiilor internaționale comuniste: CAER și OTV; noua concepție a NATO și abordarea multilateralistă a securității internaționale
13. Economia și societatea postbelică - modernizare și decalaje		Noi instituții economice internaționale: de la GATT, FMI și Banca Mondială la OPEC, OECD, WTO și BRICS; de la funcționalism, integrare și economia statului bunăstării la monetarism, etatism și corporatizare. O nouă societate – demografia, cultura postbelică, modele și tendințe.
14. Moștenirea unui secol lung. Dinspre istoria contemporană spre istoria recentă		Cuvinte cheie: o lume diferită; revoluțiile secolului XX; Între...un secol al dezastrelor; unul al crizelor; al discrepanțelor de modernizare și dezvoltare și unul al bunăstării, civilizației și progresului

Bibliografie

1. Antony Best, Jussi M. Hanhimäki, Joseph A. Maiolo and Kirsten E. Schulze, International History of the Twentieth Century and Beyond, ed.3, Routledge, 2015
2. Calvocoressi, Peter, Politica mondială după 1945, Editura Allfa, București, 2000.
3. Johnson, Paul, O istorie a lumii moderne: 1920-2000, Editura Humanitas, București, 2014.
4. Kissinger, Henry, Diplomazia, Editura BIC All, București, 2003.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Conferința de pace de la Paris (1919-1920). Sistemul tratatelor de la Versailles	Dezbateri, exemplificare	
2. Relațiile internaționale în perioada interbelică (I). 1920-1929	Dezbateri, exemplificare	
3. Relațiile internaționale în perioada interbelică (II). 1929-1939	Dezbateri, exemplificare	
4. Regimurile politice interbelice. Democrațiile liberale: Marea Britanie, Franța, Statele Unite ale Americi	Dezbateri, exemplificare	
5. Evoluția relațiilor interaliatate în perioada celui de Al Doilea Război Mondial	Dezbateri, exemplificare	
6. Relațiile dintre foștii aliați și debutul războiului rece, 1945-1947	Dezbateri, exemplificare	
7. Relațiile internaționale în perioada războiului rece: formarea blocului estic	Dezbateri, exemplificare	
8. Crizele războiului rece: Coreea, Berlin, Orientul Mijlociu, Cuba	Dezbateri, exemplificare	
9. Destinderea – construcție și deconstrucție în sistemul internațional	Dezbateri, exemplificare	

10. Noul război rece și schimbarea din 1989	Dezbateri, exemplificare	
11. Evoluția regimurilor politice în perioada postbelică: statele occidentale	Dezbateri, exemplificare	
12. Evoluția regimurilor politice în perioada postbelică: statele socialiste	Dezbateri, exemplificare	
13. Evoluția regimurilor politice în perioada postbelică: statele din sudul global	Dezbateri, exemplificare	
14. După războiul rece	Dezbateri, exemplificare	
Bibliografie Cristopher Chlapman, Third World Politics. An Introduction, London, 1990 Dirk Berg-Schlosser and Jeremy Michael, eds, Conditions of Democracy in Europe, 1919-1939, London, Macmillan Press Ltd., 2000. Eric Hobsbawm, Secolul extremelor, Lider, București, 1999. Ernst Nolte, Războiul civil european (1917-1945), București, 2005. Geoffrey Baraclough, An Introduction to Contemporary History, New York, 1965. Helene Carrere d'Encausse, Le Grand Frère, Paris, 1982. Henry Kissinger, Diplomația, București, All, 2003. (varianta în limba engleză: aut.cit., Diplomacy Simon & Schuster, New York, 1994. Hogan, Michael ed. The End of the Cold War. Its Meaning and Implications, Cambridge University Press, 1992 J.A.S. Grenville, A History of the World. From 20th to 21st Century, Routledge, 2005. Jan Palmowski, Dicționar Oxford de istorie universală contemporană. De la 1900 până azi, vol. 1-2, traducere de Simona Ceaușu, ALL, București, 2005. John D. Hargraves, Decolonization in Africa, Longman, 1996. John Lewis Gaddis, We Now Know: Rethinking the Cold War, New York, 1997. Michael J. Olliver and Derek H. Aldcroft eds., Economic Disasters of the Twentieth Century, Edward Elgar Publishing, 2007. Paul Johnson, O istorie a lumii moderne: 1920-2000, Humanitas, 2003 (varianta în limba franceza) Une histoire du monde moderne de 1917 aux années 1980, Paris, 1985; (varianta în limba engleza) A History of the Modern World: from 1917 to the 1990s, revised ed., London, 1991, 870 p Peter Calvocoressi, Politica mondială după 1945, traducere Simona Ceaușu, All, București, 2000. Pierre Milza, Serge Bernstein, Istoria Secolului XX, vol I-III, All, București, 1998. Raymond F. Betts, Decolonization, Routledge, 2004. Samuel P. Huntington, Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale, București, 2005 University Press, 1996. William Keylor, The Twentieth Century World: An International History, Oxford, 2000		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile, temele și epistemele disciplinei au fost elaborate în concordanță cu fluxul literaturii de specialitate publicate în țară și în străinătate. Tematicile cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocupărilor instituțiilor de profil sau al unor conferințe științifice internaționale, inclusiv dezbateri în cadrul revistelor de circulație internațională.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea bibliografiei obligatorii, a terminologiei, conceptelor și tematicii parcurse la curs.	Examen oral	70%
10.5 Seminar/laborator	Participare la dezbaterile din seminare; elaborarea și prezentarea unor lucrări dedicate unui regim politic, analiza unui text pe baza bibliografiei în cadrul examenului	Examen oral	20%

	Oficiu		10%
10.6 Standard minim de performanță			
Pentru atingerea standardului minim de performanță studenții trebuie să fie capabili să operaționalizeze și să caracterizeze procesele și fenomenele specifice secolului XX (globalizare, totalitarism, democratizare, războaie mondiale, securitate colectivă, bipolarism etc), să stăpânească conceptele de bază (să fie capabili să relaționeze terminologia cu specificul contextelor istorice la care acestea se referă).Să cunoască temeinic literatura de specialitate.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

								

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".